

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ NAZİRLƏR KABİNETİ

Q Ə R A R

“Əlilliyi olan şəxslərin abilitasiyası Qaydası”nın təsdiq edilməsi barədə

“Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 31 may tarixli 1153-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 18 iyul tarixli 213 nömrəli Fərmanının 1.1.10-cu yarım-bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

“Əlilliyi olan şəxslərin abilitasiyası Qaydası” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Əli Əsədov
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, 30 dekabr 2020-ci il

№ 521

Əlilliyi olan şəxslərin abilitasiyası

QAYDASI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Əlilliyi olan şəxslərin abilitasiyası Qaydası (bundan sonra – Qayda) “Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (bundan sonra – Qanun) 10.6-cı maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və əlilliyi olan şəxslərin abilitasiyası qaydasını müəyyən edir.

1.2. Qanunun 1.0.11-ci maddəsinə əsasən abilitasiya dedikdə, əlilliyi olan şəxsin mövcud potensialını maksimum inkişaf etdirməklə sərbəst yaşamaq imkanlarının artırılması nəzərdə tutulur.

1.3. Əlilliyi olan şəxslər üçün abilitasiya tədbirləri Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin (bundan sonra – Nazirlik) tabeliyində Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin (bundan sonra – Agentlik) Tibbi-sosial ekspert komissiyaları (bundan sonra – TSEK) tərəfindən bu Qaydanın 1 nömrəli əlavəsi ilə müəyyən edilmiş məzmununda hazırlanır və təsdiq edilir.

2. Abilitasiya tədbirlərinin hazırlanması

2.1. Abilitasiya tədbirlərinin hazırlanması aşağıdakı mərhələlərdən ibarətdir:

2.1.1. abilitasiya üçün potensial imkan və qabiliyyətlərin qiymətləndirilməsi;

2.1.2. abilitasiya tədbirləri üzrə nəticələrin proqnozlaşdırılması;

2.1.3. abilitasiya tədbirlərinin müəyyən edilməsi.

2.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 16 yanvar tarixli 11 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Əlilliyin qiymətləndirilməsi Qaydası”na uyğun olaraq, əlilliyin müəyyən edilməsi tarixindən 10 (on) iş günü müddətində Nazirliyin Mərkəzləşdirilmiş

elektron informasiya sistemi (bundan sonra – MEİS) üzərindən əlilliyi olan şəxsin və (və ya) onun qanuni nümayəndəsinin əlaqə vasitələrinin birinə (telefon, elektron poçt və ya mobil tətbiqlər vasitəsilə və s.) abilitasiya tədbirlərinin hazırlanması vaxtı və yeri barədə məlumat göndərilir. Əlilliyi olan şəxsin qanuni nümayəndəsi olmadıqda, eləcə də qanuni nümayəndə və ya əlilliyi olan şəxsin abilitasiya tədbirlərinin hazırlanmasında iştirak edə bilməyəcəyi barədə TSEK-i məlumatlandırdıqda abilitasiya tədbirləri onun yaşadığı yerdə hazırlanır.

2.3. Abilitasiya tədbirlərinin hazırlanması zamanı əlilliyi olan şəxsin və (və ya) onun qanuni nümayəndəsinin fikirləri nəzərə alınır.

2.4. TSEK tərəfindən əlilliyi olan şəxsin və (və ya) onun qanuni nümayəndəsinin iştirakı ilə abilitasiya tədbirləri 2 (iki) iş günü müddətində hazırlanır. Hazırlanmış abilitasiya tədbirləri 1 (bir) iş günü müddətində MEİS-ə daxil edilir.

2.5. TSEK abilitasiya tədbirlərinin müəyyənləşdirilməsi prosesinə aidiyyəti üzrə mütəxəssisləri cəlb edə bilər.

2.6. Müəyyən edilmiş abilitasiya tədbirlərinin effektivliyinin və ya hər hansı əlavə və dəyişikliklərin zəruriliyinin müəyyən olunması məqsədilə əlilliyi olan şəxslərə münasibətdə ildə bir dəfə, sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara münasibətdə isə altı ayda bir dəfə TSEK tərəfindən abilitasiya tədbirlərinə yenidən baxılır.

2.7. Əlilliyi olan şəxsin və (və ya) onun qanuni nümayəndəsinin müraciəti əsasında abilitasiya tədbirlərinə əlavə və ya dəyişikliklərin zəruriliyinin müəyyən olunması məqsədilə bu Qaydanın 2.6-cı bəndində nəzərdə tutulmuş müddətdən əvvəl baxılır.

2.8. TSEK əlilliyi olan şəxsə və (və ya) onun qanuni nümayəndəsinə abilitasiya tədbirlərinin məqsədi, vəzifəsi, sosial-hüquqi səmərəsi və gözlənilən nəticələr barədə məlumat verir.

2.9. Abilitasiya tədbirlərinin yerinə yetirilməsi müddəti əlilliyi olan şəxsin sabit fiziki, psixi, əqli və ya hissiyyat pozuntularının ağırlıq dərəcəsindən asılı olaraq TSEK tərəfindən müəyyən edilir.

2.10. Hazırlanmış abilitasiya tədbirləri Nazirliyin “e-sosial” internet portalında əlilliyi olan şəxsin şəxsi kabinetində (bundan sonra – şəxsi kabinet) xüsusi bölmədə əks olunur. Şəxsi kabinetdə əlilliyi olan şəxsin fərdi məlumatları, əlillik dərəcəsi, əlilliyin səbəbi, müddəti, abilitasiya tədbirlərinin təsdiq olunması tarixi, müəyyənləşdirilmiş tədbirlər, onların başlanılması və bitməsi tarixləri, habelə icra vəziyyəti barədə məlumatlar əks olunur.

2.11. Əlilliyi olan şəxs və (və ya) onun qanuni nümayəndəsi TSEK tərəfindən müəyyənləşdirilmiş abilitasiya tədbirləri ilə razı olmadığı təqdirdə, "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq inzibati qaydada və ya məhkəməyə şikayət edə bilər.

3. Abilitasiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi

3.1. Abilitasiya tədbirlərinə dair çıxarış elektron qaydada, texniki səbəblərə görə bu mümkün olmadıqda isə kağız daşıyıcıda bu tədbirlərin icraçısı kimi müəyyənləşdirilmiş icraçılara göndərilir.

3.2. Abilitasiya tədbirləri üzrə görülmüş işlərə dair məlumat icraçılar tərəfindən rübdə bir dəfədən az olmayaraq elektron qaydada, texniki səbəblərə görə bu mümkün olmadıqda isə kağız daşıyıcıda TSEK-ə təqdim edilir.

3.3. Təkrar əlilliyin müəyyən olunmasından sonra abilitasiya tədbirlərinin hazırlanması zamanı əvvəlki abilitasiya tədbirlərinin effektivliyinin və görülmüş müvafiq tədbirlərin nəticələri TSEK tərəfindən qiymətləndirilir.

3.4. Müddəti başa çatmış abilitasiya tədbirlərinin yerinə yetirilməsi barədə hesabat bu Qaydanın 2 nömrəli əlavəsi ilə müəyyən olunmuş məzmununda TSEK tərəfindən tərtib edilir və hesabat dövründən sonrakı ayın 5-dən gec olmayaraq MEİS üzərindən Agentliyə təqdim edilir.

“Əlilliyi olan şəxslərin abilitasiyası
Qaydası”na

1 nömrəli əlavə

Əlilliyi olan şəxsin abilitasiyası tədbirləri

Abilitasiya tədbirlərinin adı	Tədbirlərin həyata keçirilməsi müddəti	İcraçı (Nazirliyin tabeliyində olan reabilitasiya müəssisələri, digər dövlət reabilitasiya müəssisələri)	Yerinə yetirilmə və ya yetirilməmə barədə qeyd (səbəb göstərilməklə)
Özünəqulluq bacarığının öyrədilməsi			
Sərbəst hərəkətmə bacarığının öyrədilməsi			
İstiqamət seçmə bacarığının öyrədilməsi			
Ünsiyyət bacarığının öyrədilməsi			
Davranışına nəzarət etmə bacarığının öyrədilməsi			
Öyrənmə (qavrama) bacarığının aşılması			
Əmək fəaliyyəti bacarığının öyrədilməsi			
Digər			

Abilitasiya tədbirlərinin məzmunu ilə razıyam _____
(əlilliyi olan şəxsin (və ya onun qanuni nümayəndəsinin) imzası)

Tibbi-sosial ekspert komissiyasının sədri _____
(sədrin imzası və möhür)

Tibbi-sosial ekspert komissiyasının üzvü _____
(imza)

Tibbi-sosial ekspert komissiyasının üzvü _____
(imza)

2 nömrəli əlavə

**Əlilliyi olan şəxsin abilitasiyası tədbirlərinin
yerinə yetirilməsi barədə hesabat**

İnsanın həyat fəaliyyətinin əsas kateqoriyaları*	I dərəcə (kənar şəxslərin köməyinə ehtiyacın olmaması)	II dərəcə (kənar şəxslərin köməyinə qismən ehtiyacın olması)	III dərəcə (kənar şəxslərin köməyinə daimi ehtiyacın olması)	Tam bərpa
Özünəqulluq bacarığı				
Sərbəst hərəkətmə bacarığı				
İstiqamət seçmə bacarığı				
Ünsiyyət bacarığı				
Davranışına nəzarətmə bacarığı				
Öyrənmə (qavrama) bacarığı				
Əmək fəaliyyəti bacarığı				
Digər				

*İnsanın həyat fəaliyyətinin əsas kateqoriyalarının hər birinin məhdudlaşma dərəcəsi “Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 3.4-cü maddəsinə əsasən “Əlilliyin müəyyən olunması Meyarları”na uyğun qiymətləndirilir.

Qeyd. Yuxarıda qeyd olunan qabiliyyət və bacarıqların reallaşdırılması aşağıdakı nəticələr nəzərə alınmaqla qiymətləndirilir:

köməkçi texniki vasitələrdən istifadə edərək;

kənar şəxsin qismən köməyi və zəruri hallarda köməkçi texniki vasitələrdən istifadə edərək;

kənar şəxslərin daimi kömək və qayğısına ehtiyacın olması.

Verilmə tarixi “_____” _____ 20____ il

Tibbi-sosial ekspert komissiyasının sədri _____
(sədrin imzası və möhür)

Tibbi-sosial ekspert komissiyasının üzvü _____
(imza)

Tibbi-sosial ekspert komissiyasının üzvü _____
(imza)
